

manje da bi bila pokrita, ker je enaka s zemljo bi bilo dobro da bi županstvo okrenilo, da bi se okoli štirne napravila zidana ograja s pokrovom kakor postava določuje. Čudno se mi zdi, da dosejaj se nihče ni pobrigal zato, ker bi se lahko narežde zgodile posebno pa po noči ker mimo štirne pelje še zraven javna pot. Kaj poroče temu gospoda, katera ima nadziranje javnega varstva?

Domačin.

Iz Črešnic nad Frankolovem. Drameljčani pripovedujejo, da naš bivši župnik Ogrizek ni pri gomili na pokopališču pokoja ne da, ker je še tam žalujočo rodbino za pokojnim očetom Ra-h prav grdo napadal. Gotovo se mu ti sinovi niso tako globoko uklanjali, kakor si on kot „vespoštovani svetnik“ že na tem svetu domišlja. Vsaj ga je morala celo njegova prava mati vpričo ljudi vedno „vikati“! — le med štirimi očmi ji je milost podelil, ga tikati. Pa ne samo nedosežna moč in sveta domišljija, tudi nezapodajljiva neumnost tiči v tem človeku. Spominjamo se, ko je pridigoval, da so nekdanji samostani kmetom vse zalagali, jedi in denarja, bili so za kmeta velika sreča! — Potem da je laški kralj papeža popolnoma oropal, ter mu samo eno navadno hišo pustil. A ta hiša je pa velikansko poslopje, ki ima 1100 sob, ter velikanski vrt čez uro hoje na dolgo in široko; tudi hoče kralj papeža za vsoto do deželo v denarju odškodovati. Dalej je Ogrizek trdil, da Bog ljudem točo za njihove „grehe“ pošilja! — Potemtakem so prebivalci planin in tukaj pri nas res sami grešniki, a v tistih krajih pa, kjer toča malokedaj ali pa nikoli ne pade, so menda brez grehov ali sami svetniki kakor Ogrizek i. t. d. Tudi mi rečemo z Drameljčani, Bog nas ne kaznuj več s takim človekom, ki nam je cerkveno polje tako zanemaril, da bo sedaj naslednik z nami vred veliko težavo imel, ga čez več let zopet urediti, ker Ogrizeka ni mogel noben posel prestati.

* * *

Vernberg na Koroškem. (Občinske volitve). Ljubi „Štajerc“! V zadnji številki si omenil s kratko našo volitev. Treba je torej, da izpregovorimo obširneje o tej volitvi. Župnik Gabron, ki je izgubil že ves vpliv, je iskal pomoči pri nekem sosedu, kateri je srečen, da ima sina v duhovniški suknji; čudno le, da je moral ta sin iz neznanih vzrokov v Mariboru študirati. Ta sosed je cerkveni ključar in ve čisto dobro, da se je dotičnemu župniku upravo in šolski poduk odtegnilo. Ali on si misli: župnik je pa le, vkljub temu, da pač malokdo želi, biti v njegovi sukni. Neki drugi gospod v duhovniški suknji, mladi iz Češkega ali Hrvaškega privandrani rogovilež sedi v sv. Juriju in raztega z dvema pomagatoma krila čez občino ter hoče privleči vse v prvaško-farški tabor. Neki mož, seveda tudi Čeh, ki pač še ni lastne župe solil in se baje od premoženja neke stare vdove redi, je na zunaj socialni demokrat, pri volitvah pa leti s črnimi, da bi pridobil kakšno šaržo. Nekemu možu, rojenemu Nemcu, so obljubili črni županski stolec in odpadel je; neki se ni udeležil volitev, ker krajni šolski svet nemogoči njegovi prošnji ni ugodil. To so glavni junaki črne „zmage“! Najrjši pa je shod, ki so ga vprizorili črni pred volitvijo in na katerem so farji sledeče lagali: Župan, občinski svetniki, tajnik in sluga imajo tako visoke plače, da bi se lahko znižale. Tako se bodo tudi doklade znižale. Ta nesramna laž se bode morala še pred sodnijo dokazati! — V III. razredu je prišlo 239 volilcev. Naprednjaki so pridobili le 2 mandata, pri drugih se je šlo za 1 ali 2 glasova. II. razred je za našo stranko vedno izgubljen. Trdi se, da so volilci odvisni člani prvaške posojilnice. I. razred je spadal nam. Žal da sta dva volilca izžrtala nekega poštenjaka in je bil vsled tega izvoljen slov. klerikalno-socialno-demokratski Čeh. Izvoljen je torej 8 naprednjakov in 10 prvaških klerikalcev. Ker so se zgodili pri volitvi burni dogodki, se ni moglo pooblastila natančno pregledati. Šele pozneje se je videlo, da se je rabilo tudi neveljavna pooblastila. Zato se je tudi priziv vložil. Pri novi volitvi bodo naprednjaki s črnimi pomedli. Vbogo ljudstvo! Ne pusti se za nos voditi od te črne binavške bande!

Gospodinska šola v Ptujju.

Po našem neumorno delujočemu načelniku okrajnega zastopa g. Jos. Ornig ustanovljena gospodinska šola v Ptujju se je že v prvem mesecu imenitno obnesla. Vkljub brezmišelnim prvaški gonji se je oglasilo toliko deklet, da se je tečaj znovim letom pričel. Zdaj ko je prvi mesec končan, pokažemo lahko na prve, nepričakovano lepe uspehe. Že v tem kratkem času so si dekleta toliko pručile, da jim pač nobena druga ednaka šola ne more dati več poduka. Seveda, — čimdalje se dekleta učijo, temveč se bodoje tudi pručile. Zato opozarjamo tudi gospodarje, ki pošiljajo svoje hčerke v to prepotrebno šolo, naj žrtvujejo toliko in naj jih pustijo dalje časa (rečimo vsaj 2 meseca) v šoli. V spomlad prične poleg poduka v kuhanju, pospravljanju, domačemu delu in šivanju tudi še vrtni poduk. Da je tudi ta potreben, nam bode gotovo vsakdo priznal.

Prvi mesec je torej dokončan. Tudi za drugi in tretji mesec se je oglasilo že precej udeleženk. Jasno se vidi, kako izpoznajajo ljudje polagoma veliki pomen te šole. Celo iz daljnih krajev, (n. p. iz srednje Štajerske) prihajajo dekleta. Opozarjamo torej gospodarje, ki bi hoteli pošiljati hčerke v ta tečaj, naj to hitro naznanijo, kajti drugače bi morali dalje časa čakati. Naznanila se sprejemajo v pisarni okrajnega zastopa v Ptujju, v uredništvu „Štajerca“ ali pa v pekariji g. župana Orniga.

Novice.

Shod v sv. Lovrencu sl. gor. Zadnje nedeljo priredila je naša stranka prvi napredni shod v tako klerikalnem sv. Lovrencu. In vkljub grožnjami se je shod imenitno obnesel! V svojem „Fihposu“ so črnih sicer pisali, da nas ne potrebujejo v sv. Lovrencu in da naj raje doma ostanemo. To verujemo tej temni gospodi, da se ne veseli našega dela, — kajti čimveč naprednih shodov, tempreje razbijemo nazadnjaške verige, tempreje napredujemo, tempreje dosežemo kmetski vpliv in boljše bodočnosti. Za shod v sv. Lovrencu so klerikalci najprve agitirali, naj se ga vsi udeležijo. Mislili smo torej, da pride zopet do ostrih preprirov, kakor v Vurnbergu. Ali v zadnjem hipu so se možakarji premislili. Izdali so navodilo, da se nikdo ne sme udeležiti shoda. Čujemo, da je šentlovenski mežnar celo po Božji službi oklical, da ne sme nikdo na shod. Tako počenje je seveda nepostavno in zato, dragi mežnar, se zmenimo še nekeje drugje o tej stvari. Vkljub tej gonji pa je bilo zborovanje povoljno obiskano. Prišlo je lepo število domačih gospodarjev in tudi napredni možje iz Polenšaka se niso vstrašili pota in so se shoda udeležili. Zborovanje je otvoril v imenu strankinega vodstva g. L. Slawitsch. Potem ata govorila med burnim odobravanjem posestnik A. Drogenig in urednik K. Linhart. Viharno ploskanje zbranih poslušalcev je bilo dokaz, da se ljudstvo strinja z našimi nazori. Razdelilo se je tudi precej gospodarskih knjižic med može. Shod se je vršil v polnem redu in dolgo po shodu smo sedeli še skupaj ter se menili o našem delu. Shod v sv. Lovrencu nam je dokaz, da ima napredna misel tudi v najtemnejših krajih dovolj zaslonbe. Mi korakamo vrlo naprej in končna zmaga nam je gotova!

Za nos jih vlečejo... Kdo? No, mladi prvaški advokatje! Koga? Prvaške politikujoče duhovnike! Brez šale! Svoj čas se je ves slovenski svet smejal, ko je postal preje ljubljanski in zdaj celovski dr. Brejček strastni klerikalce. Kdor je Brejca preje poznal, vedel je, da ima ravno toliko klerikalnega „prepričanja“, kakor zima toplote. Saj je bila znana dogodbica o dr. Brejcu, ki označi vsa njegovo „tercijalost“. Slučajno je srečal Brejca svoj čas, sedeč na biciklu, duhovnika z Najsvetejšem. Brejca se ni odkril, tudi cigare ni dal iz ust, temveč vozil se je naprej. Krščanstvo imajo ti prvaški dohtarčki ravno le na ustih, v srcu pa jim ni nič za vero... Slični bratec je naš štajerski prijatelj dr. Benko-Cvenkanič. Ta možakar guli duhovnike na vse mogoče načine in vpije po shodih, da je rešitelj toliko preganjane katoliške vere. Nekemu nemškemu poslancu pa je pove-

dal Benkovič naravnost v obraz: jaz nisem res klerikalce, jaz imam farje le za norca... In pošteno jih vleče Benkovič za nos! S svojimi zakotnimi lističem „Posavsko stražo“ je napravil 10.000 kron dolga. Ta dolg so morali zdaj farji prevzeti... Tako gulijo prvaški advokati prvaške farje. Nam je prav!

Katoliški pisatelj s duhovniškim razkošju. Katoliški francoski pisatelj Henri des Houx popisuje v listu „Matin“ dogodke, ki jih je doživel na evharističnem zboru v Tournayu. Zbor je vodil kardinal Vanaselli, ki je tudi pisatelja na mašo povabil. Houx popisuje to mašo tako le:

»Na tablicah po mestu se je čitalo povsod imena krščanskih čednosti: »Humilitas, caritas, fides«. Kako so bile te čednosti v cerkvi uresničene? »Caritas«, to je bratstvo, enakost... Cerkev je bila razdeljena v 3 dele. Kor je bil določen za velike gospode cerkve. Sreda cerkve je bila določena za čredo navadnih vernikov, ki niso drugega nego zid videli. Na straneh pa se je zbirala nižja duhovščina. Vstop so predrzni reditelji branili. Kje je bila tu »caritas«, enakost, bratstvo, katerega je učil Jezus ljudem?... »Humilitas« je ponižnost, krona svetnikov. Na desni in levi od glavnega oltarja sta stala dva trona: prvi krasen, kraljevski, za papeževega odposlanca, drugi le knežji. Tu se je vsedel škof iz Tournaya. Okoli kardinalovega trona pa so se zbirali bogato oblečeni duhovniki. Bilo je to okrasje azijskega satrapa. In to je bila božja daritev? Tu naj bi vladal mučeni Bog, Bog revščine?... »Fides«, to je vera! Ja kdo pa je pri tej predstavi na molitev mislil? Bog se je skrjal za debelimi svojimi služabniki. Na njega ni nikdo mislil. Zatisnil sem oči. In v tem hipu sem zagledal svetega Petra, ko je ponavljal bratom božanske besede. Takrat se je kristjane zasledovalo in radovoljno so prenašali mučenje ter blagoslovili svoje morilce. Ko sem odprl oči, zdelo se mi je, da vidim na Kristovem obrazu jelo...«

Tako je opisal katoliški pisatelj razkošje katoliške duhovščine. In prav je imel...

Iz Spodnje-Stajerskega.

Poslane. Župnik Kokelj v Vurnbergu je obljubil na zadnjem shodu, ko sem mu pokazal pot v cerkev, da bode tam za-me molil. To je lepo, presneto lepo! Čutim tedaj potrebo, da se fajmoštru javno za njegovo prijaznost zahvalim. Bognoni, župnik, ako bodeste držali besedo! Sicer ne vem, je-li mi bode Vaša molitev kaj pomagala, ali škodovala mi na noben način ne bode. Jaz za svojo osebo nimam časa, da bi za Vas molil. Ali želim Vam vkljub temu vsega dobrega, celo — izvrstnega ričeta, ako bi Vas za vaš nastop zaprl. S tem »va« torej „kvit“! Klanjam se Vam! — Linhart Karl, urednik.

„Laži-kmetska zveza“ ima to nedeljo svoj prvi občni zbor v Celju. Takšne komedije gotovo nimajo posebnega pomena. Farji priženejo par duševno revnih revežev skupaj, jim kupijo par litrov vina in jih pustijo „živio“ klicati. Potem smejo nažretemu kaplanu Korošcu roko poljubiti in — adijo, možje, shod je končan. Komedija, grda komedija je to! Dokaz temu je že to, da bodejo govorili na tem zboru „laži-kmetske zveze“ skoraj sami dohtarji in farji. Izmed 7 točk dnevnega reda pripustilo se je resničnim, čeprav zapeljanim kmetom le dve! Roškar bode namreč govoril o „delovanju slov. kmetske zveze doma“. Ja, ja, doma je delala ta smešna zveza, doma — za pečjo. Pišek, slovenjebistriški Revček-Andrejček pa bode govoril o blagajni, to je o tistih Judeževih groših, katere so politikujoči farji zabitemu ljudstvu vzeli. O drugih točkah bodejo govorili „kmet“ doktor Jankovič, „kmet“ doktor Cvenkanič, „kmet“ doktor in kaplan Korošec... To je „kmetska“ zveza, kaj! No, kakor smo rekli, ta občni zbor je le komedija. Pravi, resni občni zbor se vrši med štirimi stenami za kulisami. Ali tja ne pustijo kmetov, tam se zbirajo le farji in dohtarji, in se smejiijo vhogemu kmetu, ki jim dela le štafažo...

Pa smo le dobri! „Fihpos“ vedno na najgrši način psuje naprednjake, vkljub temu, da so naprednjaki resnično edini delavci na gospodarskem polju. Ali plodove našega dela pa le porabi. V svojih „gospodarskih novicah“ objavlja „Fihpos“ vetidel člančiče, ki smo jih mi in nemški listi že davno objavili. Kar smo mi v